Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

Viite: 2026 III LTAE (HE 226/2026 vp)

Vuoden 2026 kolmas lisätalousarvioesitys

Väyläverkon kehittämismomentille 31.10.77 esitetään seuraavia valtuuksien korotuksia aiemmin alkaneille väylähankkeille:

- Digiradan kehitys- ja verifiointivaihehankkeen valtuutta korotettaisiin 5,5 miljoonalla eurolla 135,5 miljoonaan euroon. Valtuuden korotustarve aiheutuu ennakoimattomasta kustannustason noususta. Hanke on aloitettu vuonna 2021 ennen koronapandemian ja Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamaa huomattavaa kustannustason Valtuuden korotusta vastaavat lisämäärärahatarpeet ajoittuvat vuosille 2028—2029 ja ne katetaan muilta hankkeilta säästyvistä määrärahoista.
- Vt 4 Hirvas—Rovaniemi—Vikajärvi suunnitteluhankkeen valtuutta korotettaisiin 0,5 miljoonalla eurolla 5,1 miljoonaan euroon. Valtuuden korotustarve aiheutuu suunnittelun vaatimusten tarkentumisesta ja suunnittelukustannusten noususta. Valtuuden korotusta vastaava lisämäärärahatarve ajoittuu vuodelle 2027 ja se katetaan muilta hankkeilta säästyvistä määrärahoista.

Lisäksi momentille 31.10.77 esitetään teknistä valtuuslausekkeen korjausta kahdelle vuoden 2026 toisessa lisätalousarviossa aloitetulle hankkeelle. Toisessa lisätalousarviossa hankkeille Vt 6 Keltin silta Kouvola ja Vt 9 Vartiala—Riistavesi Kivisillansalmen silta Kuopio myönnetyt valtuudet sisälsivät vain hankkeiden kansallisen omarahoitusosuuden, koska EAKR-osuuksien valtuuksien katsottiin sisältyvän TEM:n pääluokan momentille. Väyläviraston pyydettyä valtuuskirjauksista VTV:n näkemyksen, on VM päätynyt sille kannalle, että hankkeille momentilta 31.10.77 myönnettävien valtuuksien tulee kattaa myös hankkeiden EAKR-osuudet. Valtuuslausekkeiden tekniset korjaukset eivät vaikuta hankkeiden kokonaiskustannuksiin tai määrärahatarpeisiin.

Edellä todetut hankkeiden valtuuksia koskevat esitykset eivät aiheuta tarvetta myöntää lisämäärärahaa toisessa lisätalousarviossa.

Maa- ja vesialueiden hankinnat momentille 31.10.76 esitetään 5,5 miljoonan euron arviomäärärahan lisäystä tarkentuneesta tarvearviosta johtuen.

Elinkaarirahoitushankkeiden momentille 31.10.79 esitetään 21 miljoonan euron vähennystä. E18 Koskenkylä-Kotka elinkaarihankkeen palvelusopimus päättyi 29.9.2026. Liikennemäärä tiellä on vähentynyt suunnitteluvaiheen ennusteista erityisesti Venäjän rajan tavaraliikenteen ja turismin pysähtymisen vuoksi. Hankkeen laadukas toteuttaminen, hyvin onnistunut kunnossapitojakso sekä liikennemäärän maltillinen kehitys ovat johtaneet siihen, että lisätöiden tarve on säilynyt erittäin maltillisena.

Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin -momentille 31.10.30 esitetään 10 miljoonan euron valtuutta Turun raitiotien jatkosuunnitteluun ja joukkoliikennekäytävän peruskorjauksen toteuttamiseen. Valtio osallistuisi MAL-sopimuksen mukaisesti loppuihin raitiotien suunnittelukustannuksiin sekä joukkoliikennekäytävän (Turun Tuomiokirkkosillan sekä Uudenmaankadun ja Aninkaistenkadun joukkoliikennekadun peruskorjaus) toteuttamista edistäviin välittömiin kustannuksiin enintään 30 %:n osuudella ja maksimissaan 10 miljoonalla eurolla. Määrärahatarpeet ajoittuvat vuosille 2027–2029 ja ne rahoitetaan hallitusohjelman määräaikaisesta investointiohjelmasta. Lisäksi momentille esitetään 2,5 miljoonan euron lisäystä uudelleenbudjetointina, mistä 1,5 miljoonaa euroa osoitettaisiin hankkeelle Viikki—Malmi pikaraitiotie ja 1 miljoonaa euroa hankkeelle Lähijunaliikennealueen varikot. Uudelleenbudjetoinnilla jatketaan aiemmin myönnettyjen määrärahojen käyttöaikaa, koska hankkeet ovat edenneet arvioitua hitaammin.

Julkisen henkilöliikenteen ostot momentille 31.20.21 esitetään 10,1 miljoonan euron valtuuden korotusta junaliikenteen hankintavaltuuteen ja sitä vastaavaa määrärahan lisäystä sekä samansuuruista tulokertymäarvion tarkennusta tulomomentille 12.31.10. Kyse on junakaluston huoltokuluista, jotka Traficom ensin maksaa ja sen jälkeen edelleen laskuttaa kalustoyhtiöltä. Esitys on siten budjettineutraali ja se perustuu Valtiokonttorin tulkintaan oikeasta kirjaustavasta.

Momentille 31.20.43 esitetään meriliikenteessä käytettävien alusten miehistötukiin myönnetyn arviomäärärahan lisäystä 9 miljoonalla eurolla 98 miljoonaan euroon aluskannan muutoksista, suurempien alusten isommista miehistöistä sekä palkkakehityksestä johtuen.

Liikenteen ja viestinnän avustuksista momentilta 31.20.51 vähennetään 2 miljoonaa euroa, joka aiheutuu Merenkurkun laivareittien tukemiseen saaripoikkeuksen käyttöönoton johdosta osoitetun vuoden 2026 määrärahan poistosta, koska tukien myöntämiselle ei ole laillista perustetta. Samalla peruutetaan samasta syystä 2 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarviossa myönnettyä määrärahaa ja 1,7 miljoonaa euroa vuonna 2024 myönnettyä määrärahaa. Lisätalousarvioesitykseen sisältyy 1,72 miljoonan euron lisäys perusväylänpitoon Vaasan seudun tiehankkeille. Momentille 31.20.51 esitetään myös 163 000 euron uudelleenbudjetointia, joka osoitettaisiin vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivien kuorma-autojen hankintatukiin. Kyse on määrärahan käyttöajan pidentämisestä.

Tulomomentille 12.31.10 sisältyy kalustoyhtiöltä tuloutettavien junakaluston 10,1 miljoonan euron huoltokulujen lisäksi myös 122 000 euron tulo, joka vastaa Väylävirastolta Fintraffic Oy:lle siirtyvän liikenteenohjauksen teknisten järjestelmien omaisuuserien kauppahintaa.